

ABONAMENTUL

in an . . . 28.— Cor.
 jumătate an 14.— „
 3 luni . . . 7.— „
 o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 in an . . . 40.— franci
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA

ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

ROMÂNUL

Ultima oră.

TRUPELE AUSTRO-UNGARE CONTINUĂ IN- NAINȚAREA.

Budapesta. — Atât raportul oficial cât și declara-
 ția primului ministru remarcă atitudinea entu-
 ziasă a trupelor de pe teritoriul de operațiuni dela
 Armata noastră nu cunoaște greutate și pie-

la curând vom avea de înregistrat noi și ad-
 țiabile acțiuni de arme.

Trupele noastre înaintează cu multă hotărâre
 toate direcțiunile.

NOUI CHEMĂRI SUB ARME.

Budapesta. — (Oficial. Cenzurat.) Peste 8—10
 mii se avea loc din cauza stărilor de războiu che-
 mări înaintea de termen a recruților și completa-
 ții din anul acesta. Vor fi chemați totodată și
 rezerviști și completași concediați pre-
 și toți acei glotași cari au fost soldați.

Deosemena vor fi rechemăți soldații concediați
 care seceriș.

NEUTRALITATEA ITALIEI.

Directorul biroului de cabinet din Berlin,
 Bolatti a plecat în comisiune la Roma și se speră
 străduințele lui de a câștiga Italia pentru
 menținerea strictei neutralități, rezistând curtă-
 ții Franței și Angliei vor fi încoronate de suc-
 ces. Bolatti a fost ca șef al biroului de cabinet
 ministrului de externe marchizul Di San Giu-
 sta, împreună cu principele de Avarna tot-
 zana un fervent aderent al apărării Italiei
 tripla alianță.

CONTELE ANDRÁSSY ȘI ROMÂNIA.

Contele Andrassy scrie un important arti-
 cul de fond în ziarul „Magyar Hirlap”, pledând
 pentru o alianță de arme între România și Au-
 stro-Ungaria. Vom reveni asupra lui.

Nota Angliei.

Viena, 14 August.

Anglia și Franța au declarat deci îm-
 preună război Austriei. Era un lucru care se
 putea prevedea. Isbucnirea războiului între
 Germania și tripla înțelegere nu putea duce
 decât la asta. Lumea diplomatică se aștepta
 la o astfel de desfășurare a evenimentelor, și
 de mai înainte a luat toate măsurile necesare.
 Deci pentru ea nu-i o surprindere. In cercu-
 rile diplomatice autorizate iată cari sunt pă-
 rerile despre această declarație:

Sir Edward Grey a făcut declarația în
 numele Franței și Angliei. Și și-a întemeiat
 acest pas pe faptul, că prin plecarea ambasada-
 dorilor din Viena și Paris legăturile diploma-
 tice directe erau întrerupte între Franța și
 Austria. Franța, după cum a spus dânsul, de-
 clară război Austriei din două motive: 1)
 pentru că Austria sprijinește dușmanul Fran-
 ței, Germania, și e în război cu aliatul ei, care
 e Rusia, 2) pentru că guvernul francez știe cu
 siguranță că Austria a trimis trupe la granița
 franceză. In legătură cu aceasta a declarat
 apoi secretarul de externe al Britaniei: deoa-
 rece Franța e în raporturi de război cu Au-
 stria, Angliei nu-i mai rămâne decât să ia
 aceeași atitudine.

Din întreagă declarația reiese clar un
 fapt: politica engleză are anumite îndatoriri
 fixe față de Franța, și trebuic să se acomodeze,
 supunându-se chiar politicii de pe malu-
 rile Senei.

Că aceste îndatoriri există, se poate ve-
 dea din ținuta Angliei în anii din urmă.

Anglia a declarat război Germaniei, pen-

trucă aceasta a încălcat neutralitatea Bel-
 giei. Deci Anglia acum apără neutralitatea u-
 nei țări. Dar mai anii trecuți Olanda voia să
 întărească orașelul Vlissingen, tocmai ca să-și
 poată păstra neutralitatea, și să nu fie expusă,
 ca din țarinile sale să facă teren de război
 pentru puteri rivale. Dar atunci atât la Pa-
 ris, cât și la Londra, și mai ales la Londra s'a
 pornit mișcare și neliniște. Atunci Anglia se
 temea că prin fortificarea Vlissingenului ea nu
 va mai putea pătrunde cu vasele sale de răs-
 boi prin gurile Scheldei, și nu va mai putea
 vătămă neutralitatea Olandei. Făcea aceasta
 căci așa-i dictau interesele.

Și de data asta nu un simț moral supe-
 rior, nu idealismul a determinat Anglia să in-
 tervină și să apere ea neutralități. Sunt inte-
 rese materiale, interese fixate prin convenții,
 cari o silesc să ia atitudinea, ce-a luat-o.

Cât despre Franța, e un lucru cunoscut
 că în ideea revanșei slăbise tot mai mult; ne-
 mulțămirea Franței cu situația are să se atri-
 buie numai agitațiilor diplomației rusești.
 Astfel Franța stă în fața unor influințe ciudate,
 cari o silesc să intre în slujba intereselor ru-
 sești, și să-și uite pe ale sale. Iar poporul
 francez nelăsându-se ușor influințat precum
 voia diplomația rusească și în urma ei cea
 franceză, guvernul pentru a-i răscoli patimile
 s'a văzut silit să recurgă la aceste minciuni
 și să afirme că Austria a trimis trupe la gra-
 nița franceză.

Nu-i deci vorba de echitate și de iubire
 de pace, cum vrea să înfățișeze Sir Edward
 Grey lucrurile. E vorba de interese și de le-
 gături ascunse, cari aduc puțină cinste trâm-
 bițatei democrației franceze și engleze, care
 întinde mână de ortăcie cnutului rusesc.

La gară.

— Itinerarul militar. —

De Ion Clopotel.

II.

„Gara” pe care o privește itinerarul nostru
 este un teritor mic pe o vastă extenziu-
 geografică. Intinsa hartă a monarhiei în ne-
 mărâte puncte e brodată cu silueta ei, pe
 răscolul liniei ferate.

Intrarea în vigoare a itinerarului militar a
 adus „Gării” și indispoziție. Ea va fi lip-
 si de una dintre desfătările statornice pe cari
 se oferiau trenurile până aci. Unde sunt va-
 zanele de comoditate, de clasa I., II., sau cel
 puțin III., unde sunt strălucitoarele vagoane-
 restaurante, unde sunt numeroasele chipuri o-
 mite, cari răsăreau din ferestre, — unde este
 totul așa — element indispensabil de re-
 comertare, pe care i-l dădeau trenurile de că-
 ță își desirau trupurile ne șine, pentru pu-
 tă odihnă?... Locul vagoanelor de comoditate
 au luat vagoanele prismatice, cu fețe din ta-
 le roscate, mâncate de rugină, mângălite de
 creta paznicilor cu literele: „podgyász sza-
 kasz”, departamente de pachete ori de tot fel-
 ul de marfă...

In schimb fondul senzațiilor nu e mai sărac
 decât în trecut. Vagoanele astea coboară neo-
 dit de mult popor, în uniformă albastră lar-
 ge, popor setos, a cărui întâie preocupare la

gară este să ia cu asalt butoaiele mari în coaste
 cu o prăjină purtând inscripția: „iható viz”,
 apă de băut sau apă bătută de soare....

Pe cât de uniform e aspectul extern al po-
 porului ăstuia, pe atât de variat, de multicolor,
 de pitoresc e aspectul său intern, sufletesc.
 „Gara” e frapată de mozaicul ăsta, și stă în
 nedumerire cum mintea omenească a putut să
 sintetizeze o înfățișare comună externă din
 atâtea înfățișări sufletești, distincte, perfect lă-
 murite. Din poporul ăsta doar fac parte Nemți
 prudenți, Svabi flegmatici, Ruteni mizeri, Ma-
 ghiari cu suflet plin, Săcui focoși, Români ve-
 seli ori tăcuți, etc...

La gara unui sat de munte întreb pe un re-
 zervist bătrân:

- Ei bade, gata de drum?
- Precum vezi!
- Cum ți-ai lăsat pe cei de acasă?

— In mila Domnului. Se vor găsi oameni de
 suflet cari le vor sări în ajutor. De altfel se a-
 propie postul sței Mării, legumărie va fi de-
 stulă, poame destule, și — știi dta — când sunt
 poame noi nu pierim de foame. Orzul stă să
 dea în copt: vor face mămăligă de orz!...

— Și unde vă duce?

— Acolo la Dunăre, să ne răfuim cu Sârbu!
 Va merge el cum va merge, numai de nu s'ar
 amesteca Muscalu... Dar fie ce va fi, eu trebuie
 să culc 10 la pământ din dușmani, apoi pot că-
 dea și eu. De nu mi-aș da viața pe degeaba”...

Un fragment care vădește starea de spirit
 în soldătimea ridicată din mijlocul neamului no-
 stru.

Mă strecor cu greutate prin mulțimea îm-
 bulzită la gara unui oraș mare, vrând să prind
 un loc bun. După ce am reușit, adast în liniște
 sosirea trenurilor vestită de troznetul de șini.
 Sunt trenuri cu armată diferită închisă în pod-
 gyász-szakasz-uri, sunt trenuri cu tunuri re-
 dutabile încărcate pe vagoane deschise, sunt
 trenuri cu transport al mijloacelor de subzi-
 stentă în campanie, — toate, trenuri salutate
 cu însuflețire de mulțime.

Intr'un târziu încep să circule un alt soi de
 trenuri, cele de transport cu cai de rechiziție.
 La gura vagoanelor întredeschise se deslușesc
 păzitorii cailor, și câte trenuri de acest fel am
 avut ocazia să văd, toate erau provăzute cu pă-
 zitori români, în port românesc. Pe mâna lor e
 încrezută îngrijirea de cai, *curățenia* vagoanelor...

Ce putere magică au uneori cuvintele!
 Mă las influințat de magica putere a cuvân-
 tului *curățenie*....

Intr'adevăr, neamul nostru joacă un rol în-
 semnat în curățenia acestei țări. Din mijlocul
 lui se desface un însemnat contingent de oa-
 meni deposedați, desmosteniți, contingent pe
 care nu-l dau celelalte neamuri conlocuitoare.
 Profesiunea acestor desmosteniți le-o dă sta-
 tul, deci e o profesiune *publică*. — Deodată cu
 cripitul de rândunea, ei se mișcă în valuri mai

Un articol al dlui S. Mehedinți.

Fragment. —

Iată de ce, regretăm din suflet că la hotărîrea cuminte și demnă a consiliului de Coroană de a păstra o atitudine expectativă și de a ne pregăti pentru interesele noastre, o seamă de oameni fără răspundere (ori unii de bună seamă inspirați — sunt știute mijloacele de inspirație în astfel de timpuri) răspândesc prin ziare știri și împing la manifestări (aluzie la demonstrațiile antiaustriace, despre cari am scris și noi la timp. Red. Rom.) care sunt neconforme cu lealitatea unui popor în „expectativă”.

„Cât suntem încă pe pace” vorba bătrânului dela Rovine, o singură purtare este folositoare și demnă; să fim nepărtinitori și să ne pregătim.

Căci de când e pământul pământ, n'a fost nici un eveniment mai plin de urmări istorice, decât acela ce se desfășoară acuma înaintea ochilor noștri. Marele război al lui Napoleon în Rusia e abia un epizod, față de uriașa dramă ce a început și care va inaugura o nouă eră în viața politică și economică a planetei.

Ori care ar fi însă sentimentele noastre, nu noi, Românii vom fi factorul hotărîtor pentru aceste relații mondiale. Noi, în măsura puterilor, suntem datori să fim factorul decisiv în sfera geografică a intereselor noastre.

Dar pentru aceasta ne trebuie o reală seninătate, și cea mai concentrată atenție asupra faptelor.

Regretăm, firește, din suflet că în grozava încercare de azi stau unele împotriva altora națiunile cele mai alese ale omenirii.

Din fericire, avem prilejul moral că n'am nedreptățit pe alții, ci am fost noi nedreptățiți și impilați de alții. Și fiindcă veacul își face acum socotilele, cei drepti, să fie puternici, și suntem siguri, vor izbândi.

Să așteptăm deci și să ne pregătim. În locul zarvei de cafele, tăcere. În locul știrilor de vinovată senzație, să întărim spiritul public, întorcând ochii poporului nostru spre ceea ce este înălțător de suflet.

Din nou, trenurile încep a fi pline de uniforme albastre. Din nou, cei ce au isprăvit se cerea și prașitul se îndreaptă unde-i chiamă țara. Din nou frunțașii tineri ai satelor, cu traista de gât, vin călări pe deșălate la cazarma regimentelor de cavalerie. Slavă fie, oștire a României. Ai fost fala noastră anul trecut; ești toată nădejdea noastră acum.

Ești cu atât mai mult speranța noastră, cu

cât știm că rândurile tale au sporit și a sporit și sufletul tău. Cunoaștem adâncă pregătire pe care tineretul adunat la școala din Dealul Spierei sub inimosul colonel Sturdza, precum și în alte școli militare, a căpătat-o în anul acesta. Știm din văzute și auzite ce se petrece acum la Roman, Constanța, Ploiești, Craiova și București, unde floarea tânără a învățătorimei s'a adunat pentru pregătirea militară. În curând, vom avea cu o mie și mai bine de ofițeri, — în afară de cei aduși de promoțiile regulate.

Sub povara grijilor noastre, avem deci și de ce să fim mulțumiți. Ofițer român și învățător-ofițer, țara vă privește și vă așteaptă la fapte, „pentru neam și pentru rege”. Nu uitați că în Istoria poporului românesc voi ați sosit în momentul cel mai solemn. Tot trecutul nostru zadarnic a fost... de geaba au trăit și au murit părinții și strămoșii noștri, dacă voi nu dați României ceea ce întregul neam așteaptă de la voi. În vârful spadei voastre stă deci tot viitorul României.

De aceea, toți cei ce suntem oameni de cultură și cu reală grijă pentru ziua de mâine, să ne gândim numai la noi, și la ale noastre.

E o mișelie, față de țară, să ne risipim puterile pentru altceva decât pentru înaintarea statului.

De aceea fiindcă vârtejul se apropie, datorita noastră e să fim tari, cât se poate tari, și să ne gândim numai la ale noastre.

Iar când va bate ceasul, un singur cuvânt să iasă din piepturile noastre:

Trăiască armata României, temelie neclintită a idealului nostru cinstit și drept.

(„Epoca”.)

Atitudinea României.

O însemnată personalitate din România a făcut ziarului „Budapester Tagblatt” următoarele declarații:

„Atitudinea României va fi determinată de interesele existenței sale. Poporul românesc în unire cu înțeleptul său rege a săvârșit o mare operă de cultură și a adus mari jertfe pentru stat și pentru excelenta sa armată. În Orientul Europei România reprezintă ideile culturale ale Apusului și în acest punct expus îngrijește de bunurile cele mai prețioase ale omenirii. România merită ca popoarele culturale să însoțească politica sa cu cea mai mare bunăvoință și încredere. Că România face o politică pașnică și cuminte aceasta nu se poate lua în nume de rău țării care-și datorește acestei politici des-

voltarea. Pe noi nu ne ademeneste luxul, ca să ne lăsăm asvârliți de valurile vorbelor din politica zilei, noi avem de riscat cu mult mai mult decât ca să ne lăsăm întrebuințați ca unelte unei politici de hazard. Unde stăm, acolo rămânem, și situația noastră, care ne menține în afară de națiune de cultură, nu vrem să ne-o schimbăm decât de puțin. Aceasta înseamnă, natural, că dacă cineva consecvent ne atacă situația, împotriva sa își îndreaptă întreaga noastră putere. România ne aparține nouă și nu este un teritoriu stăpân peste care pot să treacă trupe străine. România este strict neutrală, dacă însă evenimintele universale o vor atinge-o, desigur, și pe cel ce-i atacă integritatea îl va considera dușman și i se va opune, pe când prietenii vor fi acele puteri cari, cooperând cu viteza armată românească, vor apăra integritatea României.

Primirea însuflețită de care s'a împărtășit presumpțivul nostru moștenitor de tron, Carol, pretutindeni în monarhie, viile manifestații de solidaritate dintre Ungaria și România, susținută de o dovadă că în Austro-Ungaria se aprobă și se justifică atitudinea României și s'a generalizat convingerea că România e un stâlp puternic al preșilor al culturii apusene în Orient. Drumul în țelegerii pe care începem să pășim acum, și o garanție pentru un viitor mai bun, în care toate popoarele cari vreau dezvoltarea și progresul omenesc vor coopera solidar”.

Principele Carol în Sibiu

Fiul principelui de coroană al României sosit Marți dimineața cu automobilul la Sibiu. Precum se știe venea dela Berlin și trecea prin București. Dejunul îl luă la cafeneaua Habemann în societatea suitei sale, a comisarului general vernial Betegh, a prefectului Wallbam, a multor personalități și ofițeri înalți. Pe promenade și în fața cafenelei se adunase o mulțime neobișnuit de mare, și făcea principelui ovație entuziaste. Principele a dat în Sibiu și de cunoștință veche a sa. Tocmai în cafenea se afla și preotul săsesc Dr. Eugen Filtsch, care ani de lungul a fost duhovnicul comunității luterane din București și astfel era cunoscut și la palat. Filtsch, după ce prin o carte de vizită se făcuse cunoscut principelui, pe care nu-l mai văzuse de când acesta era copil, fu invitat de generalul Perticari la masa principelui unde rămase câteva minute. Principele își exprimă bucuria că a întâlnit aici o cunoștință a sa din copilărie și că gâdui că o să ducă negreșit familiei regale familiei principelui de coroană asigurarea

întâi pe străzile orașelor, cu ochii închiși pe jumătate, delăturând guoaietele cu măsurile stufoase, înmuind praful cu pumpele de apă... Ei îngrijesc de promenăzi, curățesc de omidă pomii și arborii publici, rotunzesc cu foarfecile odraslele tufişurilor ce încunjură grădinile publice...

Ce-ar fi oare dacă oastea caritabililor măturători într'un moment s'ar retrage, decât praful și decâte neplăceri ar fi sesizat publicul?

E bine că cel puțin prin această oaste capătă acces neamul nostru la funcțiunile publice din țara noastră.

Și e logic și consecvent că Românii n'au neglijat profesiunea curățirii deodată cu itinerarul militar...

Intr'un timp ca acesta, pentru orice inconvenient, e conștientă preocuparea de subiecte cari fac apanagiul penei în timp de pace, pentru că au ca prim efect calmitatea, — după cum în timp de pace e consult să te prinzi de chestiuni războinice, pentru că au ca prim efect răcolirea opiniei publice, agitarea, frământarea cari dau colorit și tensiune vieții... Chestiunea de mai la vale nu aparține exclusiv unui timp, celui de pace, ci implică prin ființa sa necesitatea suvenirii câtorva momente din timp de război, pentru a fi lămurită (dacă, în general, poate fi lămurită)...

În decursul explorării ce s'ar face pentru lă-

murirea chestiunii: „cât valorează un suflet de om?” — s'ar crea interesante ipoteze, și poate cele mai număroase pe cari o chestiune le-ar putea naște, implica prin ființa sa. Ipoteze numai pentru că sufletul, acea fluiditate eterică al cărei instrument, organ, expresiune este corpul omenesc, nu se lasă măsurat cu mărimi exacte, e imponderabil.

Două concepțiuni, de pildă, asupra valorii... Feudalul francez dela 1774, în puterea legii, după ce se întorcea dela vânătoare avea dreptul să căsăpiască 2 sclavi pentru a-și spăla picioarele asudate cu sângele ce gâlgăie cald. (Cred a nu trezi oroare când pomenesc de vârsare de sânge, azi, când toată lumea e obișnuită cu viziuni sângeroase).

În timpul mobilizării din August 1914, o țigancă răspunde unui Român care-i solicita pe unul dintre mulții prichindei golași ce-i dădeau târcoale, în etate de vre-o 9 ani, pentru a și-l lua de ajutor în casă, ori eventual pentru a-l adopta (vorbă să fie!): „nu l'aș da nici pentru un milion de galbeni...”

Iată două concepțiuni bizare asupra valorii sufletului omenesc. Elucidarea aproximativă a chestiunii acesteia multiple simt că depinde de concepțiunile timpului, de împrejurări locale, de spiritul de castă ori de clasă, de naturelul, temperamentul de neam ori de rasă, de educația publică, etc.

În timpul luptelor electorale un suflet de om

trage în cumpănă nu mai mult decât 10 roane...

Cât de mult contrastează bunăoară, concepțiunile ce ni le formăm în timp de pace asupra sufletului omenesc, cu cele din timp de război. În timpuri pașnice se accentuează tare demnitatea, prestigiul, valorii individuale, ale cărui om în parte, se fac avertismente pentru a-l preocupa cât mai intenț valorificarea, înțelegerea spiritului până în regiuni înalte de cultură și să facă strădanii pentru îndepărtarea instabilității atavice. Aceste sunt năzuințele democrațiilor moderne cari au statornicit o ierarhie legitimă a valorilor. Ai impresia că un suflet de om trage infinit de mult la cântar, încât greutatea valorii sale nu-i găsești contraponduri atât de mari...

Dar vine vremea de război... Pentru a se vedea mai bine, pentru a cuprinde cât mai multe orizonturi în chestiunea ce mă preocupă, stau un punct strategic, pe care mi-l obișnuiesc să numesc „Gara”.

Mii de oameni în uniformă albastră, desigur, trupurile lungi ale trenurilor, și constatăm mirare că ierhia valorilor din timp de pace nu mai stă în picioare ci s'a întronat o altă ierarhie legitimă. Mi se sugerează impresia că sufletul a mii de oameni cântărește foarte puțin, și puțin încât nu găsești contraponduri în mărime atât de mică...

Stau stupefiat, incapabil de combinații, ca omul care nu mai e în stare să controleze

celor de devotament exprimate de fostul mare bucureștean. Făcu de asemenea câteva comunicări despre călătoria sa de până acum călătorită de câteva mici accidente. Apoi urcă în tren cu suita sa în cele patru automobile, în nesfârșite strigăte de „să trăiască”, „hoch” și „hurra” porni din nou la drum. Atât la sosire, cât și la plecarea garda a dat onorurile militare. (Sieb. Deutsches Tageblatt).

Celîm în „Budapesti Hirlap”.

În numele poporației românești din cercul de advocat Dr. Victor Popu a făcut pretorul Török Árpád următoarea declarație cu 40 de asserieri:

„Dorim să împlinim o datorie sfântă când în acest timp de prefacere întindem domniei tale în această dovadă alipirei și credinței noastre față de rege și rege.”

Spiritul nostru de jertfă și conștiința datoriei noastre le-au vădit trecutul nostru, însuflețita încredere a fiilor poporului nostru, dovada eminentă a sentimentului nostru comun cu al celorlalte popoare de sub coroana sf. Ștefan, poruncile și ordinea domniei tale și ale dirigătorilor cu graba cea mare le-am dus la îndeplinire și le ducem, în viitor, pentru ca și mai efectiv să îmbărbătăm domnia ta și pe dirigători în opera îndeplinită pentru binele patriei, declarăm:

„*Kirá sováire vom perzista până în stârșit în credința noastră corectă de până acum, — și în viitor vom conduce pe poporul românesc din cerc, care stă sub îndrumarea și creșterea noastră pentru cunoașterea și împlinirea exactă a datoriei față de rege și țară.* Voiosi ne jertfim viața și averea pe altarul patriei, — pentru că pe noi, Români, azi numai o dorință, o speranță sublimă ne așteaptă și aceasta este:

„*Învingerea glorioasă a coroanei stultului Ștefan și a trăirilor sale asupra dușmanilor.*”

Rugăm pe domnia ta să primești cu căldură și înțelegerea noastră, să faci ca să ajungă la cunoașterea tuturor forurilor, și să fii și pe mai departe, pentru recompensă, apărătorul devotat al României și iubesc pe regele și patria”.

Se anunță din *Zelau*: în numele românilor din comitatul Sălajului o solie de 8 membri sub conducerea locțiitorului de episcop Alexandru Sorescu a căutat pe prefectul Péchy Imre vestindu-l că decursul grelelor încercări se simt una cu cealaltă și ai patriei, fără deosebire de limbă și conștiință se simt înclinați ca pe reprezentantul guvernului să-l asigure de credința și spiritul de neclintit față de rege și patrie, de care au și fost dovadă fil lor deodată cu înrolarea sub steag. S-au rugat apoi pe prefect ca exprimarea credinței lor să o aducă la cunoștința Maj. Sale. Prefectul Péchy Imre a mulțumit soliei și i-a rugat să-l informeze căruia i-au dat expresiune prin discursurile lor să-l răspândească și în mijlocul poporului.”

„Cea străină stăruitoare la „poarta minții” sale, mi vine să primesc de-a gata combinația ce mi vine în minte: un vagon dintr'un tren de soldați cu 30 de soldați, alt vagon dintr'un tren cu transport de cai cuprinde 6 cai. Vagoanele sunt identice, ca formă, ca mărime, ca material...”

Sau 30 de oameni, sau 6 cai... Dela acest moment începând m'am hotărât să până la vremuri mai bune să proferez cu toată tăria convingerea, că... nu-mi pot face nici o idee asupra ponderabilității sufletului omeșesc...”

Arad, 15 August.

Ție..

Ochi noptatici, ca păcatul,
Dar duioși, cum e lumina,
Nime nu vă vede chinul,
Nime nu vă știe vina.

Însă spune dunga neagră,
Că 'ngropați în perne plângeți...
Ochi noptatici, ca păcatul,
Ochi frumoși de ce vă stângeți?

I. COSTA.

Evenimentele din Albania.

Insurecțiunea albaneză la confiinile Muntene-grului. — Ofițerii olandezi au părăsit Durazzo. — Vizita regelui Wilhelm în tabăra voluntarilor români.

— Dela corespondentul nostru. —

Durazzo, 7 August n.

Dela izbucnirea războiului austro-sârb insurgenții albanezi s'au mai potolit respective au mai rărit-o cu atacul contra capitalei Durazzo. Cu toate acestea însă nu dau nici un semn de împăcare cu regele Wilhelm, deși, ei, precum e regele informat, sunt cu totul eșofați neavând nici muniție, nici alimente, fiind impresurați de toate părțile și neavând nici o cale deschisă spre mare, pe unde s'ar putea câștiga cel puțin alimente. Starea aceasta tristă a lor e dovedită și prin faptul, că nu cutează să năvălească asupra orașului Durazzo, deși prea bine știu, că numărul voluntarilor a scăzut foarte mult prin aceea, că Germanii, Olandezii și Austriacii au fost chemați sub arme în patria lor.

Interesul insurgenților a luat acum o altă direcțiune. În regiunile locuite de Albanezi din Muntenegru s'a ivit o mișcare insurecțională, care a adus guvernul muntenegrin în o perplexitate mare. Nu se știe cine a pus-o la cale, se crede însă, că ea e înscenată de către Albanezi cu scopul, de a aduce pe tapet din nou la discuția proxima internațională, chestiunea albaneză.

Poporațiunea din **Castrati** și din **Clementi**, — care în virtutea tractatului dela Londra a fost încorporată Muntenegrului — pusă fiind sub conducerea preoților catolici — de bună seamă din îndemnul Austriei — a început acum o mișcare serioasă ajutați fiind de cele trei mii de Albanezi din regiunile **Vraka**, **Turi** și **Triemsi** și au încunjurat quasi într'un semicerc orașul **Podgorița**, unul din cele mai importante centre ale Muntenegrului.

Guvernul muntenegrin a recunoscut de mult acest pericol, de aceea, luase încă de timpuriu măsurile necesare pentru a putea preveni o eventuală răscoală. Fie prin represalii, silindu-i a emigra din țară, fie prin mituiri și ajutor material dat cu deosebire Albanezilor-mohamedani îi făcea să treacă în Albania și să se înroleze în tabăra insurgenților ce luptă contra regelui Wilhelm.

Acum însă izbucnind războiul austro-sârb, în care Muntenegru vrând-nevrând va trebui să participe, Albanezii au primit curaj și s'au răscolit și e foarte ușor, ca Muntenegru să o pătească. Lipsa de arme și munițiune în Muntenegru e foarte simțită din cauza, că dela asediul Scutarilor n'a avut nici ocaziune, nici mijloace de a se putea reculege și a-și vindeca ranele suferite; magazinele și depozitele de armament stau și azi cu totul goale; guvernul muntenegrin așteptase zilnic să ajungă la cele 74 milioane ce i-le promise marile puteri, din care sumă însă abia a primit 4 milioane dela Italia și care a trebuit să le întrebuițeze pentru acoperirea trebuințelor celor mai arzătoare.

Această situație strâmtorată a Muntenegrului voiesc acum Albanezii să o folosească spre a-și lărgi și ei frontiera țării cu poporațiunea albaneză supusă unei țări străine. Mai adaugând și pericolul iminent, că Austria să ocupe orașele **Antivari** și **Dulcigno**, Muntenegru stă azi înaintea unei lovituri foarte grele, care îi poate periclita chiar existența.

*

După cum se lățise faima mai de mult ofițerii olandezi, cari fusese trimiși în Albania de marile puteri pentru a organiza armata și jandarmeria albaneză, au plecat în sfârșit ieri în frunte cu generalul **de Weede** și majorul **Kroon**. Dela sosirea voluntarilor români în Durazzo, cari numai ei dau aspectul unei armatei regulate, Olandezii nu numai că ne priveau cu ochi răi, dar începuse și oarecare intrigi contra Românilor. Regele a recunoscut numai decât, că în joc e invidia, a știut să paralizeze orice conflict și la momentul bine venit le-a zis un adio și probabil că s'a ușurat în mod simțitor de o sarcină grea materială ce o avea cu ei, fără să fie prestat vre-un serviciu guvernului albanez. E destul să amintesc, că armata n'au organizat

de loc, iar jandarmeria constă din 120 soldați și pentru acest serviciu avea să plătească pe general cu circa 60.000 franci anual, iar pe majorul **Kroon** cu 36.000 franci. Unde e cheltuiala celorlalți ofițeri cari unul fiecare avea peste 10.000 franci anual ca să acapareze 120 jandarmi!!! Cu părere de rău însă s'a despărțit atât regele cât și voluntarii români de **Baronul de Lippe**, locotenentul **Schroff** și alți ofițeri germani cari ne iubeau ca pe frați și cu lacrimi ne striga de pe vapor: „**Români! vă lăsăm aici având deplină încredere în voi!**”

Au mai plecat și toate corăbiile de război până la unica corabie italiană „**Dandolo**” cu două torpiloare.

*

V'am încunostiințat telegrafic din Bari — căci de aci nu se mai poate telegrafia — cum că regele Wilhelm a vizitat alaltăieri lagărul voluntarilor români ce se află pe o colină deasupra orașului în apropierea palatului regal.

Venise spre a se convinge în ce stare se află voluntarii români, căci azi a rămas numai în nădejdea lor, deoarece ceilalți voluntari au părăsit Albania.

L'a surprins pe rege ținuta cea adevărat militară a voluntarilor și cu o plăcere și bucurie vădită întorcându-se spre majorul **Cristescu** i-a zis: „**Numai când sunt în mijlocul dvoastre simțesc adevărata viață militară**”. Și mai plăcut l'a surprins precauțiunea majorului **Cristescu**, când a văzut că, calea dela lagăr până la palat e ocupată cu sentinela de voluntari cu atât mai vărtos, că regele venise pe picioare și avea acum să treacă tocmai pe dinaintea casei lui **Essad-pașa**, deci a cartierului musulman. Pe fiecare sentinela o saluta afabil iar pe cale s'a întreținut în conversație numai cu ofițerii români și cu corespondentul dvoastră. La grădina palatului l'a întâmpinat regina, care a agrăit pe majorul **Cristescu** în limba românească zicându-i: „**Sunt liniștită totdeauna când văd pe regele încunjurat de Români.**”

Cu această ocaziune regele a dispus ca majorul **Cristescu** să ia comanda forțelor militare din capitală cât și a fortificațiilor; iar locotenentului **Casanova Salustius** i-a dat comanda unei baterii de artilerie. Din cauza căldurilor celor mari, voluntarii vor părăsi lagărul și vor ocupa o cazarmă din oraș.

Baldini.

Scrisoare din Bălgrad.

Alba-Iulia, la 13 August 1914.

La adunarea generală extraordinară a orașului nostru ținută în 10 August a. c. sub preșidiul comitetului suprem **Szász József**, comisar regesc, numit pentru comitatul **Alba-Infertoară** și comitatul vecin **Murăș-Turda**, s'a prezentat numeroși membri români ai reprezentanței orașenești, precum și alți fruntași români din loc.

În numele locuitorilor români din acest oraș a luat cuvântul protopopul gr.-or. dl **Ion Teculescu**, rostind următoarea vorbire:

Ilustrissime dle Comisar regesc!

Fruntașii locuitorilor români din acest oraș, profitând de ocaziunea venirii Il. Voastre în mijlocul nostru, și-au luat voie, de a se prezenta înaintea Il. Voastre, — ca comisar regesc, — pentru de a Vă exprima prin graiul meu, — în numele celor prezenți, și a celorlalți locuitori români din loc, cele mai călduroase felicitări pentru înalta și binemeritata distincție, de care guvernul țării noastre V'a învrednicit, când V'a numit de comisar regesc, asupra comitatului nostru și a altui învecinat. Cu bucurie am luat, în special noi Români, la cunoștință aceasta numire, pentru vremurile de adâncă sguduire și nepilduită frământare, prin care trece în prezent patria noastră, convinși fiind, că nimenea nu ar fi putut, cu mai multă competență și cu mai deplină pricepere a satisface înaltei și grelei misiuni, ca tocmai Il. Voastră, care atât de bine cunoașteți și limba și firea și sufletul, — cu un cuvânt, întreaga ființă a poporului românesc, care în număr covârșitor se află prin părțile acesteia.

Deodată cu aceasta însă, — urmând și exemplului, mai întâi inițiat de însuși v.-președintele

partidului național român, dl Dr. Teodor Mihali apoi și de alți confrăți de ai noștri, din alte centre, mai voim să folosim aceasta ocaziune și pentru a Vă asigura, în calitate de comisar regesc — pentru noi cei prezenți, ca și pentru toți locuitorii români din acest oraș — de cea mai neclintită loialitate față de gloriosul nostru Domnitor și față de tronul Lui, — ca și de cea mai caldă și statornică iubire față de patria noastră mult iubită, așa cum din moși-strămoși a deprins neamul nostru și cum paginile istoriei arată!

Dar sunt, — zice-se-va — tot numai vorbe și cuvinte binerăsunătoare toate aceste! Da. Numai cât, — ca și de altădată — și astăzi — cuvintele noastre sprijinite și documentate sunt prin argumentul cel mai puternic al faptelor. Căci iată, — vin chiar și în momentul acesta, cum de zile întregi vedem, — tot rânduri, rânduri fiii cei mai voinici ai neamului nostru, — în cete, ce pare că nu mai au sfârșit vin ei, cântând voioși, și cu flori în pălărie, ca să se înroleze sub drapelul patriei amenințate!

Un cuvânt li s'a rostit; o singură chemare li s'a făcut: Domnitorul țării Vă cheamă, căci patria e în pericol! și grabnici au pornit cu toți, din adâncurile văilor și din vârful dealurilor, lăsând coasa în iarbă și secerea în holdă, abia mai luându-și răgaz, de a mai arunca o duioasă privire, către părinții și soțiile și pruncii lor iubiți!

Lăsat-au colibebe lor sărace, ce li s'au părut și de mai puțin preț, când au auzit, că este în primejdie, ceace este mai scump pe lume, adevărată patria, pământul sfânt, în care zac îngropate osemintele strămoșilor lor!

Și în fața acestui preafrumos avânt, care sub ochii tuturor se petrece zi de zi, oare să nu se spulbere, pentru totdeauna, neomenoasele bănuie și prepusuri, ca și toate celelalte simțiri răutăcioase, ce s'au ridicat de către cei inconștienți, asupra acestui bun și loial popor, care ca'n totdeauna, dă și astăzi proba așa de evidentă și de emoționătoare despre caldă lui iubire de patria străbună!

Și față de noi, cei rămași acasă, oare să mai fie îndoială, că atunci, când frații și fiii noștri, sânge din sângele nostru, aleargă spre grăntele îndepărtate ale patriei, ca să o apere de cutropiri străine, — inima noastră întreagă nu ar fi cu ei? gândul sufletului nostru nu i-ar urmări pas de pas? și dorul intim nu ne-ar umplea inima ca: să-i revedem cu bine și să-i îmbrățișăm cu drag, ca victorioși, când se vor întoarce la vetrele lor?!

Ca prin o noapte neagră și plină de tunete și fulgere, cum nu a mai fost, sperăm să trecem — Illustrissime — și peste aceasta grea încercare, prin care trece acum patria noastră, — ca după aceea să ne ridicăm, să ieșim în zorile dulci și senine ale acelei frumoase și dorite zi, din care începând, în plină armonie și dreaptă frățietate, toți fiii acestei patrii iubite, umăr la umăr să lucrăm pentru bunăstarea și înflorirea ei cea mai deplină, pe cum astăzi cu toții sărim să o apărăm!

Animat de această intimă speranță zic:

Să trăiască Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru apostolic,

Să trăiască brava Lui armată!

Să trăiască patria iubită!

Să trăiești Illustrissime domnule comisar regesc!

Aceasta cuvântare a făcut adâncă impresie asupra celor prezenți, fiind mai de multe ori aclamată cu „să trăiască” și „éljen”, și întreruptă de aplauze frenetice. Unul fiecare a primit convingerea, că ceea ce s'a spus nu sunt numai vorbe frumoase, ci fapte ce se petrec, pentru că unul fiecare poate vedea ținuta măreață a țaranului român, care cu atâta demnitate a plecat în război.

Comisarul regesc a răspuns prin cuvinte emoționante mulțumind vorbitorului pentru felicitare, accentuând că între împrejurările grave, prin care trece patria și monarhia noastră, e înălțător faptul, că locuitorii comitatelor Alba-Inferioară și Murăș-Turda, precum și a celorlalte comitate, chemați sub drapel, se unesc cu entuziasm în fața primejdiei ce amenință patria.

Condițiile de primire

în internatul și școala civilă de fete din Arad.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc elevele:

a) cari arată prin extras din matricula botezaților că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare).

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școale de categoria școlii civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școala elementară poporală, se pot primi eleve în clasa II—III a școlii civile, corespunzător vârstei, elevei, numai pe baza unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministrului regesc-ungar de culte și instrucție publică dto 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este împreună cu o taxă de 20 cor.

Elevele, cari se înmatriculează întâia dată la școala noastră, au să producă extras din matricula botezaților, atestat școlar și certificat de revaccinare.

În cursul complementar (supletor), se primesc elevele cari au absolvat patru clase civile (secundare). Ca eleve private se primesc și elevele cari nu au absolvat 4 cl. și au trecut de 15 ani.

Inscrierile pentru anul școlar 1914—1915 se pot face din 1—3 Septembrie (19—21 August st. v.).

Elevele vor plăti următoarele taxe:

	interne	externe
Taxă de înscriere (odată pentru totdeauna)	6	6
Didactru	50	80
Biblioteca	2	2
Anuar	2	2
Medicină	10	—
Elevele cari vor să învețe muzică plătesc		
10 cor. lunar; la an	(100)	—
Taxa de întreținere în internat	500	—

Didactrul și taxa de întreținere în internat se pot plăti și în patru rate: 1 Sept., 1 Nov., 1 Febr. și 1 Aprilie.

Pentru taxele particulare ale elevelor (cărți, material de scris, lucru de mână, desemn, îmbrăcăminte etc. părinții vor lăsa o sumă oarecare de bani, despre care se va da seamă lunar.

Taxa de întreținere în internat se solvește la Cassa Ven Consistor diecezan gr. or. rom. din Arad, iar celelalte se plătesc la direcțiunea școlii. Toate taxele se plătesc anticipativ.

Elevele interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, — vor avea să plătească întreaga taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele cari ar intra mai târziu în internat vor avea să plătească întreaga taxa care cade pe cvartalul în care vor fi primite în internat.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: un covor lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapumă cu 2 cearsafuri, 2 cearsafuri pentru pat și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 perechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monograme proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, 2 pahare (1 pentru băut, iar altul pentru dinți), 4 cărpe pentru șters lavorul; perie de cap, de dinți, de haine și ghetă; peapăn și foarfeci, haină de port și 1 palton (haină de iarnă), o jachetă de primăvară, 2 perechi de ghetă și 1 ploier.

În cursul anului elevele interne vor primi o haină uniformă, o bluză albă, 2 șorturi în formă de haină, o pălărie de vară și alta de iarnă. Toate acestea împreună nu vor costa mai mult decât 50 cor. și elevele nu vor avea lipsă de alte haine.

Fiind numărul elevelor interne limitat e bine ca elevele să fie anunțate cât mai curând, să putem rezerva locuri, eventual să facem pregătiri pentru 1 Septembrie.

Diracțiunea școlii.

Războiul.

Declarația de război a Angliei și Franței.

Viena. — Ambasadorul austriac din Londra a primit ieri următoarea notă dela „Foreign Office”-ul Britaniei Mari, înaintată de Sir Edward Grey:

„La dorința guvernului francez, care nu mai are posibilitatea de a sta în nemijlocită legătură cu guvernul austro-ungar am onoarea a face Excelenței Voastre următoarea comunicare:

„Guvernul austro-ungar, după ce a declarat război Serbiei și astfel a deschis începutul ostilităților în Europa, fără nici o provocare din partea guvernului francez s'a pus în raporturi de război cu dânsul.

„1. Austro-Ungaria, după ce Germania a declarat război mai întâi Rusiei și apoi Franței, a luat poziție fățișă, întrucât din partea sa a declarat și ea război Rusiei, care era în luptă de partea Franței.

„2. După numeroase informații vrednice de credință Austro-Ungaria a trimis la granița germană trupe, între astfel de condiții, cari sunt egale cu amenințarea directă a Franței.

„În fața acestor fapte guvernul francez se vede silit să declare guvernului austro-ungar, că va lua toate măsurile spre a întâmpina această acțiune și aceste amenințări”.

După această comunicare Sir Edward Grey a făcut ambasadorului austriac următoarea declarație:

„După ce în felul amintit ruptura între Franța și Austro-Ungaria e fapt împlinit, guvernul regesc al Angliei se vede silit să declare că începând cu miezul nopții Britania mare se consideră și ea în stare de război cu Austro-Ungaria”.

Bulgaria și România.

„Universul” e informat că reprezentantul bulgar la București, Radew a declarat ministrului de externe român, că mobilizarea Bulgariei nu e îndreptată împotriva României. În cercurile politice române se crede în sinceritatea acestor declarații.

Demonstrații pentru Bulgaria și România.

Joi seara un grup de vre-o 2000 cu steaguri în frunte și întonând imnuri patriotice au aranjat pe piața Octogon din Budapesta o preambulă demonstrativă. Manifestanții s'au dus mai întâi în fața consulatului bulgar de pe bulevardul Andrassy, unde au făcut ovații Bulgariei și regelui Ferdinand. Mulțimea a plecat apoi la consulatul român din palatul Greskam de pe piața Francisc Iosif unde s'au repetat ovațiile entuziaste la adresa României.

Pe la orele 10 demonstranții s'au împrăștiat în liniște.

„KRISTÁLY”

FABRICĂ DE SPĂLAT CU ABURI

CLUJ (KOLOZSVÁR).

Pachetare gratuită.

La lucrări de peste 10

coroane, expediarea se

face franco. (KI 1548—59)

Curățire și vopsire chimică de haine în orice culoare.

Călcare lucie de gulere. Comandele din provincă se execută repede.

Un vapor olandez cufundat de Ruși.

„Garul olandez „Allgemeen Handelsblad” pri-
din Rotterdam știrea că cufundarea va-
ri olandez „Aleur” n'a fost cauzată de o
rocire, ci, după cum s'a constatat mai târ-
a fost cufundat în Marea Baltică de către
rusească, după ce personalul vasului a fost
în siguranță.

Proclamația Sultanului.

Constantinopol. — Sultanul a adresat arma-
zământoarea proclamație:

„In vreme ce noi lucrăm în pace la progre-
patriei noastre în Europa a izbucnit un răs-
ingrozitor. Pentru a ne apăra cu ajutorul lui
Dumnezeu, drepturile noastre am chemat pe fiii
la arme. Încă înainte de a trece întâia
zământă a mobilizării s'au prezentat atâția
la arme încât întâiele necesități ale ar-
mei sunt acoperite. Sunt nespuse de mișcat vă-
statornicia și patriotismul, de care a dat
bradă poporul meu. Ordenez deci, ca cei mai
vârsta dintre cei cari s'au prezentat, dar nu-
străji încă, să fie concediați deocamdată, pă-
ce vor fi din nou chemați. Acei cari se vor
marce pe la vetrele lor, vor trebui să înde-
rească munca de pe câmp și în locul tovară-
lor rămași la arme.

„Guvernul meu vrea menținerea păcii. Mul-
tă ajutorului lui Dumnezeu și Profetului
sunt sigur, că țara și drepturile noastre le
putea apăra și ocroti în orice împrejurări”.

Proclamația termină apoi cu dorința ca sol-
șii să asculte de superiorii lor și la nevoie să
muri vitejește pentru patrie. Sultanul nă-
dăduiește că armata își va îndeplini cu vred-
datoria.

Ministerul de război a publicat proclamația
induc-o cu un ordin de zi, în care se cu-
următoarele declarații:

„Neclătita statornicie și dragoste de țară, de
care a dat dovadă națiunea în decursul unei
săptămâni de mobilizare, e un bun au-
pentru armata otomană. Datorința ei este,
ca în clipa hotărâtoare să ia mari jertfe asupra
să spre a șterge pentru totdeauna pata răs-
balcanic. Existența califatului și a între-
lami osmanlii atârnă acum de vrednicia și
obligația armatei”.

Ordinul de zi termină apoi dând sfaturi des-
datorințele ofițerilor și soldaților.

**Un funcționar al ambasadei germane din Pe-
tersburg a fost asasinat.**

Agentia Wolff anunță: Merituosul funcțio-
nar dela ambasada germană din Petersburg,
consilierul Alfred Kattner a fost omorât în chi-
cel mai bestial. Consilierul Kattner, care e
de 30 de ani în serviciul diplomatic la consula-
german din Petersburg, după plecarea am-
basadorului și a personalului ambasadei, a ră-
mas în capitala rusească pentru ca să îngri-
ească de edificiile ambasadei.

Turburări în Marsilia și Nizza.

„Leipziger Tagblatt” e informat dela cores-
pondentul său din Ventimiglia că în ținuturile
sardosfice ale Franței au avut loc ciocniri sân-
geroase. În Marsilia, muncitorimea cu senti-
mente italiene a protestat împotriva războiului
și împotriva debarcării de trupe din Tunis și
Algir. Intre muncitori și trupele africane au ap-
runt loc ciocniri sângeroase. Spitalele sunt pline
de răniți. Preste vre-o mie de locuitori în stare
bună au fugit din oraș.

În Nizza au avut loc ciocniri sângeroase în-
tre Francezi și Italiani. Intre Nizza și Mentone
circulația trenurilor a încetat. În Monte Carlo,
care e părăsit din cauza războiului, stăpânește
o dispoziție antifranceză.

**Germania sechestrează pretențiunile statelor
străine.**

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung” scrie că
comandantul suprem din Berlin a sechestrat
toate pretențiunile ce le au la institutele finan-
ciare germane statele cu cari Germania e în ra-
porturi de război. Plătirea acestor pretențiuni

puterilor dușmane, după ce s'a început războiul,
codul penal german o califică de tradare de pa-
trie. Cu încasarea sumelor confiscate a fost în-
sărcinat secretarul visterii imperiului.

Rușii au capturat un vapor german.

Constanta. — După știrile sosite aci flota
rusească a capturat în Marea Neagră vaporul
german „Atlas”. Matrozii și ofițerii au fost fă-
cuți prizonieri, iar vaporul a fost înrolat la flota
rusească.

Concentrarea trupelor rusești.

București. — În apropiere de granița Ba-
sarabiei au loc concentrări de trupe. Ambasa-
dorul rusesc din București a declarat că aceste
concentrări nu se îndreaptă împotriva Româ-
niei, ci trupele concentrate vor fi transportate
pe câmpul de război pe căile ferate din Basa-
rabia.

Trupele austro-ungare au intrat în Serbia.

Budapesta. (Oficial). — Ieri trupele noastre
au intrat prin mai multe puncte în Serbia și au
respins mult îndărăt trupele inamice ce au în-
tâlnit acolo. Toate acțiunile trupelor noastre au
reusit. Orașul Sabatz se află în proprietatea
noastră.

Flota austro-ungară va intra în acțiune.

Milano. — „Corriere della Sera” află din por-
tul Ancona: Comandantul unui vas al societății de
navigație italiană „Puglia” care a sosit aci ven-
ind din Zara spune următoarele amănunte despre
observațiunile ce a făcut în Marea Adriatică:

**In vreme ce vasul Italian a traversat ma-
rea, a întâlnit flota austro-ungară, care
în plină putere naviga spre Otranto. Flo-
tila consta din 29 unități, o parte erau
cuirasate, iar celelalte torpiloare.**

Grosul flotei era condus din depărtare de câți-
va kilometri de două vase de pază, ca avan-
post. Acestora le-a urmat un cuirasat, probabil
vasul comandantului, care era înconjurat de 6 cor-
vete-torpiloare plane, apoi 4 cuirasate, 1 flotilă de
torpiloare de urmărire, apoi 10 torpiloare și iarăș
6 cuirasate.

Vasele austro-ungare înaintau cu o celeritate
de vre-o 20 mile. Toate aveau drapelul de război
pe turnurile de telegrafie fără sârmă. Pe hornurile
vaselor ieșea fum foarte gros și negru, ceea ce
dovedea, că mașinile lucrau sub mare presiune,
gata în fiecare moment să ia o viteză mai mare.

**Flota austro-ungară grăbia în calea va-
selor germane Goeben și Bresslau cari
se refugiau dinspre Messina. Întâlnirea
vaselor a avut loc în apropiere de ca-
nalul Otranto.**

Cele două vase germane erau urmărite de nu-
meroase torpiloare franceze și engleze, dar după
aparitia flotei austro-ungare a încetat urmărirea.

Pola. — În portul Pola a fost declarată sta-
rea de asediu. Populația orașului a fost somată
să părăsească portul în decurs de 48 de ore.

Luptele decisive vor avea loc în internul Rusiei.

Viena. — Armatele rusești dela frontieră
sunt în continuă retragere. În consecință e pro-
babil, că evenimentele mari vor avea loc de-
parte de frontierele noastre, pe teritoriul Ru-
siei.

Berlin. — „Deutsche Tageszeitung” se în-
treabă, că oare ce a îndemnat-o pe Rusia să în-
ceapă războiul într'o stare atât de nepregătită
împotriva Germaniei. Numitul ziar declară, că
generalisimul armatei rusești, marele duce Ni-
colaevici de aceea a agitat pentru războiul,
fiindcă avea speranța, că în cazul unui război,
victorios întorcându-se în fruntea armatelor
victorioase va fi proclamat țar al Rusiei.

INFORMAȚIUNI.

Ziua ostașilor.

Arad, 2 (15) August.

*E nu știu cum, să vorbești de „ziua” ostașilor, când
te cugești, că suntem în toiul unui război, ce poate să
dăinuiască un an și că suntem la începutul unui veac,
ce se distinge prin preponderanța rezorturilor militare
în budgetul statelor.... Dar așa e firea omenească: îl
plac frazele poetice chiar și în momentele tragicului.
Ca la operă: bărbatul, care își ucide femeia trădătoare,
cântă o arie intermonabilă.*

*Ziua ostașilor. Ce poetic, ce caritativ, ce nobil! N'o
fi adevărat că „inter arma siliaent muzae”. Nu tac mu-
zele, când se pornește zinghenit de arme, ci se pretac în
surori de caritate, și în vânzătoare de prețioase nimi-
curi, prin șetre și de-a lungul ulițelor, — la ziua osta-
șilor....*

*Ziua de Marți ne va confirma spusele, sau ni le va
desmînti.*

*— Avem în tața noastră un apel, lscălit „mai multe”
— de sigur membre ale reuniunilor femelești, cărora se
adresase Uniunea, prin glasul cald al doamnei M. Baiu-
lescu. În acest apel ni se cere. să „facem nițică reclamă”
zilei ostașilor, îndemnând mai ales, ca aici în Arad, la
șatra românească, ce se va improviza în tața prăvăliei
lui Weinberger, să nu lipsească, la ziua amunită, nici
o doamnă și nici o domnișoară — cu neboseala — și
nici un domn, și nici un român — cu punga.*

*Reclamă? Dar noi credem, că ar trebui să dăm în-
demnuri, să stea lumea acasă, nu cumva să se oprească
circulația..*

Nu?

I. C. C.

Din tabără. Primim la redacție: „Kedves...
mível, ha továbbitadni óhajtom leveleimet,
kénytelen vagyok ellenőrizhető, tehát magyar
nyelven írni, bár szokatlanul magyarul üdvöz-
löm a szélekről. Ugy mi mint katonáink ki-
tűnő dispozicióban vannak és csak a tetlenség
az ami bánt bennünket. Emelkedett hangula-
tunkat, tekintve reméltem, hogy ha a minden-
ható Isten is úgy akarja nem soká, vesztege-
lünk a délvídeken. Fegyvereinket az ég áldása
kisérendi és az ellenség „miként a füst elvész;
miként a viasz a tűz lángjától elolvad”. (Hus-
vétí ének).

Az Ég oltalmazza bennünket, az otthon ma-
radtakat pedig óvja meg a nyomortól és fáj-
dalomtól.

Szivből fakadó üdvözlettel maradok hive
Opreanu István, tábori lelkész.

(Românește: Fiindcă trebuie să scriu în o
limbă, pe care cei de aici o înțeleg, dacă
vreau, ca să mi se trimită mai departe scri-
sorile, te salut în limba ungurească de-aci dela
marginii. Cam neobișnuit. — Atât noi cât și
soldații noștri suntem cât se poate de răs-
boinic. Un singur lucru ne supără: că stăm
pe loc. Având sufletele atât de înălțate, cu
ajutorul Domnului nu mult vom mai zăbovi
pe la sud. Binecuvântarea cerului va fi cu ar-
mele noastre, și dușmanul are să „plară ca
fumul, și ca ceara de fața focului”. — Domnul
să fie cu noi, iar pe cei de acasă păzească-i
de nevoi și de dureri. — Ștefan Oprean, preot
militar.

Cuvintele unui basarabean. „Rusul știe că
cu rama se prinde pește. Vă îmbie Basarabia
pentru ca să vă inghiță România. Fiți pentru
Dumnezeu circumspecți și nu credeți ademeni-
rilor muscălești. La noi încă s'a lătit svonul
acesta, dar vă spun sincer că Basarabienii s'au
cutremurat. Noi suntem rupți de o sută de ani
dela sânul României, sufletul ni plin de amără-
ciune. Dacă ne-am ști alătura de frații noștri
ai crede că ne-am simți mai ușurați. Nici asta nu.
Las să fim numai noi cei nenorociți, la ce am
mai trage și pe alții în vârtejul nenorocirii no-
stre?

De bună voie să nu-i lăsați să treacă Prutul
căci ei sunt oaspeți cari nici cu sila nu vor mai
ieși din moșia voastră. De-or vrea să treacă cu

forța să săriți cu toții la hotară și să vă apărați pământul strămoșesc murind mai bine până la unul, decât să-l lăsați încălcat de cisma Cazacului. Căci dacă-i lăsați Rușii ei sunt mulți și vă cutropesc țara”. — (*Gazeta Trans.*)

Logodnă. D-soara Cornelia Sebeșan din Săcusigi și dl Victor Popovici cand. de preot din Silha, logodiți.

Felicitările noastre!

Ordinațiunea ministrului de interne privind la colectări publice. Ministrul de interne, Ioan Sándor a dat, cu datul de 6 Augst, în scopul ajutorării familiilor celor plecați în război, o ordinațiune către prefectii comitatelor și primarii orașelor, prin care îi provoacă ca în vremurile aceste de grele încercări pentru țară să nu mai dea permisiunea pentru alte colectări publice în scopuri de binefacere, decât singur numai pentru colecte cari se fac pentru ajutorarea familiilor, a căror membri au plecat pe câmpul de război pentru salvarea cinstei și a viitorului țării, precum și pentru instituțiile cari și-au pus de țintă alinarea durerilor răniților și îngrijirea lor.

Prizonieri poloni. Ni se scrie: „In noaptea de 12 spre 13 l. c. au sosit dinspre Galiția patru trenuri cu 4000 de Poloni prizonieri, cari vor fi așezați în bărci construite spre acest scop între comuna frunțașă românească Mădăras și orașul Sătmăr. Și la Carai vor fi așezați aproape la trei mii prizonieri poloni. În Polonia (partea Rusiei) — precum se aude din prizonierii aceștia — populația s'a resculat contra cazacilor și pretutindenea o primește oastea germană și austro-ungară cu vădită însuflețire.” — Coresp.

AVIZ CĂTRE PUBLICUL ROMÂN. Cunos-când multele lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un *Brou de informații* ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în ori care afacere ce se ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministerului ori Curiei. Urgitez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijloacele împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moși și păduri.

Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoare, moară, mașini de îmblățit mânate cu locomil, cu motor, cu cal ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori larbă, pentru adunarea fânului ori despolarea cucuruzului, pluguri etc să îmi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate aceste pe rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi ijdovești. Scopul meu este ca țaranul român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți ijdovi căci vă înșeală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și stă mânată cu mâna care face 100 kg. lăind la zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice.

Cu stimă:

Ne 2036—15

L. OLARIU.

Budapest, II., Margit-körut 11.

x **Nadler és Dr. Schönfeld** fabrică de oroloage pentru turnuri, *Budapesta VIII. Prater 9.* O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați livrează cele mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltulala proprie. Ia garanție pentru oroloagele livrate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anunț din ziarul nostru. (N 2126)

POȘTA REDACTIEI.

T. G. preot, Purcăreni. Am publicat necrologul, deși cu oarecare întârziere, provenită în urma dezordinilor dela poșta. Rugăm să renunțați la hotărârea Dvoastră.

Ion Gorun. București. Conform dorinței Dv. Vă avizăm la acest loc, că V'am trimis o scrisoare, răspunzându-Vă la întrebări. Multe salutări.

Sighișoara. Avem o colecție întreagă de cărți postale, ce ne înjură anonim. Am pus-o și a Dvoastră la colecție.

Iacob Prangate, Ilva-mică. Constatăm la acest loc, că informația din nrul 162 al ziarului nostru a fost iscălită, prin abuz cu numele Dvoastră, și că Dv. credeți, că autorul ei adevărat este Andron Alexandru.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

O farmacie

cu drept vechiu real, de vânzare cu preț ieftin. Condițiuni favorabile. — Adresa la administrația ziarului. E foarte recomandabil pentru farmaciști români.

(Me 2248)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de atestate coplăte, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina).

(So. 2254)

STABILIMENTUL DE HIDROTERAPIE

și cură fizică-dietetică al doctorului

LAZAR POPOVICI

WIENA, XIII (Hietzing) str. Eduard Klein nrul 33.

în imediata apropiere de parcul împă-rătesc Schönbrunn. Po 2101

Prospecte și deslușiri gratis.

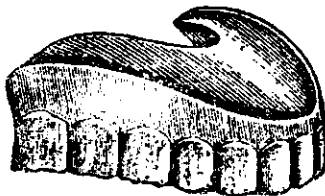
FELICIAN PAPP

DENTIST DIPLOMAT

Șimleul-Silvaniei

(Szilágyosomlyó),

Arany János-utca 1.

Execută coroane de aur și platină, șiruri complete de dinți în caucuc și celuloid, apoi dinți artificiali fără de pod și cari nu se scot din gură, foarte potriviți pentru a putea mânca pe ei și cari înlocuiesc deplin dinții naturali. Vindecă dinți și rădăcini bolnave, execută plombare de rădăcini cu aur, platină, argint, porțelan și cu cei mai noul dinți. Stelle cari pot fi schimbați, și cari se potrivesc și la poduri cari nu se scot din gură. Po 1802—15

Park-sanatorium

BUDAPEST, VI, Aréna-út 84/b.

Városl get.

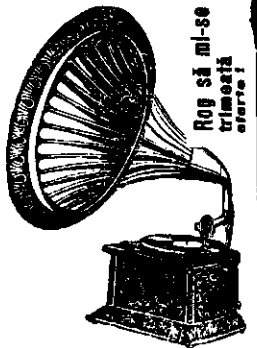
Desp. urologic, pentru suferinzi de boale de

rinichi — bășică

și postata.

Le 2058

Ceasornice,
Bijuterii,
Gramofone, Plăci.

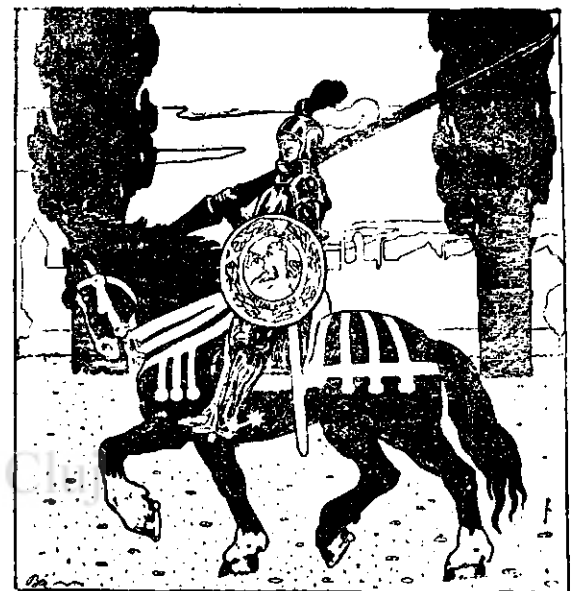

Chiar și pentru
plătiri în rate.

Ceasornice „Strava”, dela 5 cor. În sus, înale-litru M filleri. Lunar noue recepții de plăci. Mare magazin de articli pentru sport și lampe electrice pentru buzna! Pentru clasornicele și gramofonele noul se dă garanția de 10 ani, iar pentru reparație o garanție de 5 ani. Atelier de reparare pentru ceasornice, bijuterii, gramofone. Schimb de aur și argint zdrobit. Tăb József, Cronometru și orologier artistic, Szeged (Szeged) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de recunoștință. Prețuroni ilustrați gratis. Permanenți tablă de plăci românești.

Noua berărie de Steinbruch

și-a început deja calea triumfală.

Depozit principal:

Kaufmann Lajos és Tsa
Arad, piața Boros Béni 21.

Adresa:

HAUPTSTÄDTISCHE BIERBRAUEREI A. G.
STEINBRUCH.

(Bo 2245)

SANATORUL ȘI HIDRO-TERAPIA ISTVÁN-UTI

TELEFON: 81-01.

Din nou zidit, cel mai modern aranjat institut particular de cură pentru suferinzi de boale chirurgice, interne și de nervi. Cură hidroterepică și pentru bolnavi externi. Cură magnetică Arsonvalizare. Totfelul de tratamente electroterapeutice. Băi de acid carbonic. Băi solare. Gimnastică suedeză. Röntgen.

Prim-medic-director:

Dr. VIKTOR DAPSY de DAPSY, operator.

Prospect.

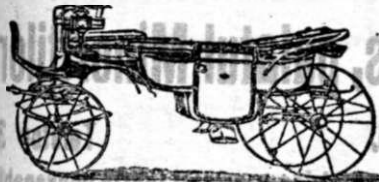
Budapest, VII., István-út sarok
Hungária-út 9.

(E 2225)

Prima fabrică de trăsuri, cu instalațiunile de mașini este a lui

Kovács István

Imesvár-Józsefváros, str. Fröbel nr. 58.
(Casa proprie).

Fabricant de trăsuri și autocaroserie, mecanicul postelor reg. ung. și mehanizmele militare. — Mare depozit permanent de toffelul de trăsuri și calese noi și folosite. — Atelier de reparatură. — Atelier de făurarie, rotarile și de construct. (No 1984)

Prețuri
ieftine!

(Ba 2207)

Garanță
pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75
Mașină de cusut cu luntre rotundă . . . . Cor. 130
Mașină bobbin central. . . Cor. 140

Pentru plățiri în rate
cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofone, părți separate la acestea. — Pețuri de fabrică, cu garanță. — Nu-zaal artileii de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

Pentru sezonul de Paști și Rusalii!

Recomand depozitul meu bogat asortat în PĂLĂRII răsărită, de pale, panama, florentine ș. a. CHIPIURI mătăsoasă, ștofa, șeviot și luster, ALBITURI, gutere, casete și batiste, cravate, bretele și lertele, UM-PLATE și pliere, PORTMONEIE și tabachere, GHETE chevron, chevret și box, MĂNUȘI de piele, glace, și ață, colorii solide, în lazon modern și ex-fabricate de rangul prim ș. a. Borsallno, Ita, Cooperativa, Pichler, Bossi și Böhm, Löwenstein — Lichtmann și Manheim etc. — fabricare în engros și detalii dela calitatea cea mai bună până la cea mai fină pe lângă prețuri moderate și strict fixate. Rog sprijinul onoratului public român în deprinderea mea, semnez

Cu deosebită stimă: (Ba 1918—15)

Joan Balint „János“

Prăvălie de modă pentru domni și băieți
Fabrica. — (Platau orașului).

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alul

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GAURITE, de dăusul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu zăuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kilg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de simestătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

IN ATENȚIUNEA CĂLTUNARILOR!

Cele mai frumoase și mai bune fețe pentru ghetă și pentru cisme și achizite pentru căle mai bine și mai ieftin se pot procura dela:

WEIDNER JAKAB, fabrică de fețe pentru ghetă — căltunar pentru domni și p. femei

Lugoj, str. Széchenyi. :: Telefon: 87. :: Prețcurent gratis.

Dacă dorești să ai ghetă bune și comode dar și elegante, pe lângă prețuri foarte moderate, atunci să te adresezi cu încredere firmei:

STEFAN REGEL

măestru faur

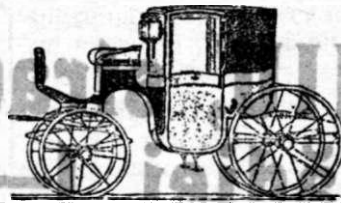
Lugoș, Str. Buziașului Nr. 30. (Casa proprie)

Ofer on. public bogatul meu magazin de toffelul de birje, drocare și toffelul de trăsuri țărănești.

CATALOG
ilustrat se trimite gratis și franco.

(Re 1985)

Prețuri ieftine.

Lucrările de faur, reparările trăsurilor și alte lucrări în această branșă se execută în mod artistic.

MENZEL K. C.

Fabrică de plăci pentru acoperit, — ciment de lemn, — asfalt și plăci de izolare POZSONY.

Birou în Budapesta: VII., Erzsébet-körut nr. 13.

Reprezintant: SÁNDOR ARNOLD.

nr. 1696 POZSONY.

Decorat cu 25 dipl. SZOMBATHELY.

Telefon „József“ 41-01.

Placă ancorată brev. e cel mai bun material de izolare al școlului. — Execuție de pardosire cu asfalt. acoperire și izolare.

„Ruganit“, placă de piele pentru acoperit fără miros.

Execută toffelul de lucrări de asfaltare, acoperire, izolare etc. cu specialitate. (E 2029)

OLIVIU PASCU

Inginer diplomat

Orăștie--Szászváros

Strada Berilului numărul 8.

nr. 1061

Îndeprinde orice lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cât și desemnări de mape și schițe. Pregătește planuri și preliminare privitoare la-orice-fel de clădiri și alte lucrări, edifică vile, case de locuit, clădiri economice, platforme și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apaducte, jilipe, etc. — Interesații sunt rugați a se adresa cu încredere firmei care cu plăcere le va sta la dispoziție! (Pa 1061—52)

Alifie „Mágnás” p. față:

singurul mijloc cosmetic nevătămător, contra sgrăbunțelor, despoierii pielii, petelor din față, crepării pielii, roșatei și contra tuturor boalelor de pe. După întrebuințarea unei singure tegle dispar sbârciturile feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fileri
 Pudră „Mágnás” (în 3 colori) 1 cutie 1 cor. 50 fil. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fil.

Cosmetic „Mágnás” pentru mâni: foarte folositor pentru călirea mâinilor roșii, dejerate, crepate, aspre și sbârcite. E de prisos a se mai întrebuința glicerina și vaselin, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e singur și acest cosmetic poate fi întrebuințat și ziua. Prețul 90 fil.

„Antipertussin”: mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarului tusei măgărești la copii — Prețul 1 cor. 80 fileri.

Spirit „Prima”: mijloc excelent contra reumel și podagrei, durerii de cap și de dinț. După 1—2 întrebuințări are efect sigur. — Prețul 1 sticle mari 1 cor. 50 fileri.

Spirit „Cappilloform”: singurul mijloc excelent contra căderii părului. — Prețul 1 cor, 50 fileri.

„Deutoform” apă pentru gură: cel mai bun mijloc contra mirosului rău de gură și pentru împedarea stricării dinților. Prețul 1 cor. 50 fileri.

Balsam de Ardeal pentru stomac: mijloc excelent contra durerilor de stomac, lipsei de apetit, incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1 cor. 50 fileri.

Vopsitor pentru păr: în culoarea neagră, întunecată și brunată deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturii de pat — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr: redă părului cărunț culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fileri.

Contra ciumei de porci: precum și în contra tuturor boalelor porciilor, cel mai excelent medicament, recomandat de către medici, este pravul de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fileri O singură întrebuințare a pravului de Ardeal pentru galițe încetează perirea galițelor. — Prețul 1 cor.

Hipnonervin: singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a insomniei, — Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

Kelemen Sándor, Zilah.

Vă păziți de imitații!!

(K 893)

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

Arad, Weitzer János, palatul Minorităților.

Telefon 35.

Telefon 35

Instalațiuni electrice cu prețuri foarte convenabile
 Oferim on. public candelabre elegante cu prețuri moderate. Ținem la dispoziție prețcurentul original al celor mai de seamă fabrici de candelabre. Executăm totfelul de transformări de candelabre, cea-ce aducem la cunoștință mai ales acelor ce-și schimbă locuința. Telefoane de casă, instalațiuni de sonerii electrice pentru camere, aranjamente și reparări; lampe electrice pentru busunar, ciucuri și prisme de sticlă, totfelul de articli și instrumente de luminație.

Cu deosebită stimă

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

HOFFMANN és Társai, în ARAD.

„TRANSYLVANIA”

SIBIU, strada
Cisnădiei 1—5.

:: :: (EDIFICIILE PROPRII.)

ASIGURARE
SIBIU
CISNĂDIEI 1-5

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penzie și de participare la câștig asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913	K.	5.635.328-12
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5.755.858-27
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913	(foc	144.436,366-—
	(viață	12.067,702-—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.696,458-—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, stradă Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239—52)